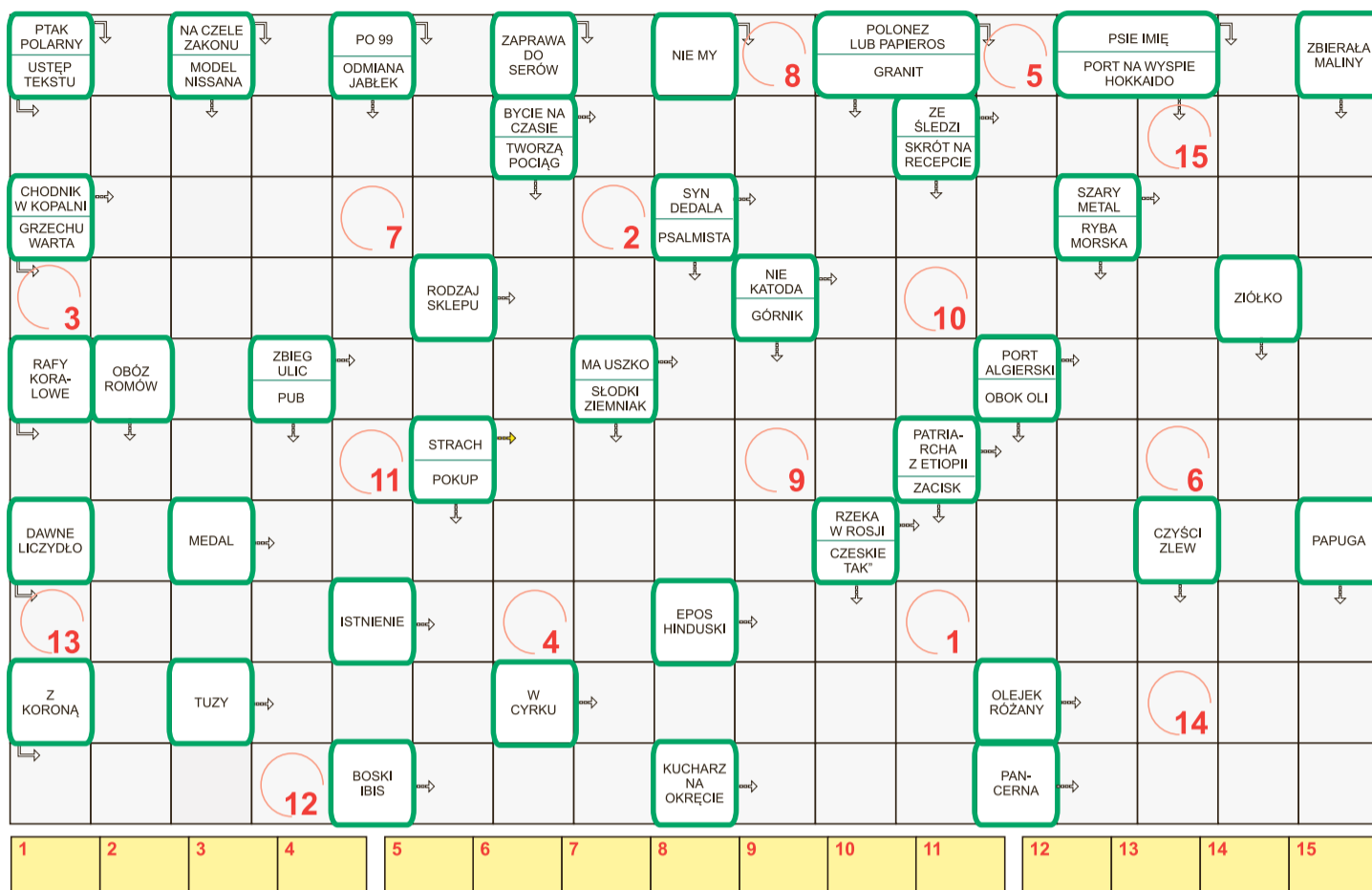

Krzyżówka panoramiczna nr 16

KALEJDOSKOP WYDARZEŃ

To i owo

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 15 dadzą rozwiązanie krzyżówki, które prosimy nadsyłać na adres naszej redakcji. Wśród autorów poprawnych rozwiązań rozlosujemy nagrodę.

Rozwiązanie poprzedniej krzyżówki brzmi: „**URLOPOWE POZDROWIENIA**”. Nagrodę wylosowała: **DOMINIKA DUTKA Z GLIWIC**.

PIWO PRZEZ WIEKI

Powrót piwa ze Świdnicy

W XVI wieku ponad 650 świdnickich zakładów rzemieślniczych warzyło słynne na całą Europę piwo. Aż jedna trzecia jego produkcji szła na eksport, m.in. na Węgry, do Pragi, Wenecji, Mediolanu, a także na Wyspy Brytyjskie. Jego smak robił taką furorę, że w wielu miastach piwnice piwne nazywano na jego cześć, a na tle handlu tym trunkiem wybuchła nawet wojna. Legendarne piwo nie przetrwało do naszych czasów, ale nic straconego – naukowcy znaleźli sposób, byśmy i my mogli się rozkoszować smakiem piwa świdnickiego.

Pierwsze wzmianki o jęczmiennym rarytasie ze Świdnicy pojawiły się w 1332 roku w księgach rachunkowych. Nie opisują one jednak wyraźnie jego smaku, możemy się więc jedynie domyślać, czemu było ono tak rozchwytywane. Jego tajemnica tkwiła podobno w wodzie, czerpanej ze świdnickich, głęboko bijących źródeł. Było silną konkurencją dla wielu ówczesnych browarów ze względu na swój niepowtarzalny i wyśmienity smak. Sława miejscowego piwa zapewniła też rozkwit Świdnicy – w XV wieku większość jej kamienic murowana, z kamienia, co wówczas było ewenementem. Apogeum produkcji piwa przez lokalne warzelnie przyniósł rok 1543, w którym uwarzono 1750 warek,

czyli prawie 11 tys. hektolitrów piwa. Niektórzy władcy, jak książę brzeski Bolesław III, wręcz zakazywali importu piwa świdnickiego, by chronić własnych piwowarów.

PIWNICE ŚWIDNICKIE

Piwnice w ratuszach ówczesnych miast, do których dostarczano świdnickie piwo, nazywano na jego cześć. Istniały one m.in. w Nysie, Brzegu, Oleśnicy i Środzie Śląskiej, jak również – poza Śląskiem – w Toruniu, Krakowie i Sandomierzu. W piwnicach piwo dojrzewało, magazynowano je, chłodzono i następnie rozlewano. W jednej z piwnicznych sal w Świdnicy wypisano zdanie: „Kto nie był w Piwnicy Ratuszowej, ten nie był w Świdnicy”. Przez stulecia składali w niej wizyty królowie, książęta, wojskowi, poeci, malarze i naukowcy.

Jedna piwnica przetrwała do naszych czasów – jest to najstarsza piwiarnia w Polsce – Piwnica Świdnicka we Wrocławiu. Zaadaptowano na nią podziemia wrocławskiego ratusza, którego 10 sal zajmuje łącznie 900 metrów kw. Nazwy sal i ich układ do dziś zachowały się w swojej pierwotnej formie. Obecnie jednak nie trzeba być znaczną osobistością, by biesiadować w piwnicy – może przyjść do niej każdy. Dzięki swemu położeniu w ścisłym centrum miasta restauracja jest bardzo chętnie odwiedzany miejscem.

WOJNA CHMIELOWA

W XIV wieku wrocławska rada miejska, chroniąc interesy miejscowych karczmarzy, zabroniła wwozu piwa świdnickiego. Sprzeciwiła się jej wrocławska kapituła katedralna, która nie

chciała rezygnować z tego trunku, między innymi dlatego, że wrocławskie piwo nie cieszyło się w tamtych czasach uznaniem. Rozgniewany biskup Waclaw, znany z zapalczywego usposobienia, w 1381 roku nałożył na miasto zakaz odprawiania obrzędów religijnych. Z rozkazu króla spłądowano dwa klasztory. Kościoły były nieczynne i opustoszałe, nie udzielano ślubów ani chrztów. Sporowi przyniosła kres ugoda zawarta w 1382 roku – wrocławscy duchowni mogli przywozić piwo świdnickie, ale wyłącznie na własny użytek.

ŚWIDNICKIE: REAKTYWACJA

Od XVII wieku zawieruchy dziejowe, jak wojna trzydziestoletnia, spowodowały powolny upadek świdnickiego browarnictwa, ostatecznie warzono je przed I wojną światową. Kilka lat temu grupa pasjonatów i historyków postanowiła przywrócić smak piwa świdnickiego. Prastare receptury znaleźli w piwnicach, ale nie pod postacią zakurzonych pergaminów, ale... drożdży. Otóż okazało się, że w siedmiu średniowiecznych krakowskich kamienicach zahibernowane przez kilkaset lat drożdże nie tylko przetrwały, ale też udało się z nich uwarzyć piwo. W czerwcu poszukiwacze chodzili po świdnickich piwnicach i również nie wyszli z nich z pustymi rękami. Teraz piwni archeolodzy szukają producenta, który w zamian za finansowanie badań miałby wyłączność na warzenie piwa. Niedługo chcą profesjonalnie uwarzyć piwo świdnickie w jednym z browarów. Wizja wskrzeszenia piwa świdnickiego staje się coraz bardziej realna.

MAREK KOWALIK

CO CZWARTY PRACOWNIK W POLSCE PALI PAPIEROSY. Większość osób w czasie pracy wypala do pięciu papierosów dziennie, ale ponad jedna piąta powyżej dziesięciu. Pomimo wewnętrznych regulaminów dotyczących palenia pracodawcom wciąż trudno jest kontrolować, ile czasu pracownik poświęca tej czynności w ciągu dnia. Work Service wylicza, że przerwy na papierosa kosztują polskich pracodawców ok. 31 mln złotych dziennie – biorąc pod uwagę tylko średnie i duże firmy. Dlatego też część firm stara się w ramach programów prozdrowotnych pomóc pracownikom zerwać z nałogiem, m.in. poprzez specjalne terapie. Grupowe terapie, organizowane w środowisku pracowniczym, to najbardziej efektywny sposób w walce z uzależnieniem od nikotyny. Rzucanie palenia siłą woli daje skuteczność na poziomie 3,4 proc., plastry nikotynowe – 6,2 proc., a terapie przeprowadzone w środowisku pracowniczym dają blisko 60-procentową szansę powodzenia.

D W U T Y G O D N I K

Górnika

PISMO SPOŁECZNO-ZAWODOWE ŚRODOWISKA GÓRNICZEGO

REDAKTOR NACZELNY: Sławomir Starzyński
Redaguje zespół

WYDAWCA: Hanna Krzyżowska
Oficyna Wydawnicza „Górnika”,
40-749 Katowice, ul. Bł. ks. St. Kubisty 47,
tel. 32 352 03 09; tel. 500 27 88 66.

E-MAIL: gornik1@wp.pl;
strona internetowa www.nowygornik.pl

DRUK: POLSKA PRESS Sp. z o.o., Oddział Poligrafia,
Drukarnia Sosnowiec

Redakcja nie odpowiada za treść reklam i ogłoszeń. Nie zwracamy niezamówionych materiałów. Zastrzegamy sobie prawo redagowania publikowanych tekstów. Dalsze rozpowszechnianie całości czy części materiałów opublikowanych na łamach „Nowego Górnika” bez pisemnej zgody wydawcy są zabronione.

